

Asia: VN/5904/2019

Luonnos Suomen arktisen politiikan strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen YK-liiton lausunto Arktisen politiikan strategialuonnokseen

Arktisen politiikan strategialuonnoksessa todetaan, että arktiseen alueeseen kohdistuva kiinnostus on kasvanut ja arktinen alue on noussut entistä näkyvämmiin esiin kansainvälisessä turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa keskustelussa sekä asevoimien operatiivisessa suunnittelussa ja harjoitustoiminnassa. Suomen YK-liitto pitää tärkeänä, että Suomi pyrkii aktiivisesti edistämään sitoutumista rauhaan, vakauteen ja rakentavaan yhteistyöhön arktisella alueella. Strategiassa painotetaan, että on huolehdittava ennakoivalla ja ehkäisevällä tavalla toimivista yhteistyörakenteista ja keskusteluyhteyksistä, jotka edesauttavat valtioiden vuoropuhelua luottamusta lisäävällä ja riskejä vähentävällä tavalla, mukaan lukien mahdolliset onnettomuustilanteet. Tässä yhteydessä olisi syytä vielä erikseen korostaa monitoimijayhteistyön merkitystä sekä luottamuksen lisäämistä paitsi valtioiden välillä että valtion ja muiden alueen toimijoiden kesken.

YK-liitto pitää tärkeänä sitä, että Suomen tavoitteena on säilyttää johtorooli EU:n arktisena jäsenmaana yhdessä Ruotsin ja Tanskan kanssa ja Suomi vaikuttaa siihen, että arktinen yhteistyö nousee korkeammalle EU:n prioriteettien joukossa. EU:n arktisen politiikan tulee olla entistä johdonmukaisempaa ja EU-instituutioiden on osoitettava riittävät resurssit, mukaan lukien henkilöresurssit, unionin arktisen politiikan koordinaatioon ja toimeenpanoon.

Strategiassa tunnistetaan ilmastonmuutoksen torjumisen ja siihen sopeutumisen merkitys sekä kestävä kehitys arktisen alueen asukkaiden ja luonnon hyvinvoinnin ehtona ja strategian prioriteetteina. On tärkeää, että strategiassa huomioidaan se, että uusien fossiilisten varantojen avaaminen arktisissa olosuhteissa on ristiriidassa Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kanssa ja sisältää taloudellisia epävarmuuksia ja riskejä.

Saamelaiden ilmastopaneelin perustaminen edistää saamelaiden perinteisen tiedon huomioonottamista ilmastopolitiikkaan liittyvässä päätöksenteossa ja on kannatettava aloite, mutta strategiasta jää kokonaan puuttumaan edellisessä strategiassa huomioitu tavoite alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan ILO:n sopimuksen 169 ratifioinnista. Muutenkin väestöä yleensä ja saamelaisia erikseen käsittelevät osiot jäävät vielä toisistaan irrallisiksi. Saamelaisia käsittelevässä osiossa mainitaan, että perinteiset elinkeinot ovat keskeinen osa saamelaista kulttuuria ja elämäntapaa ja ne ovat tärkeitä saamen kielen käyttöympäristöjä, mutta näiden elinkeinon ja sitä kautta kielen ja kulttuurin materiaallisen pohjan vaarantumista ei käsitellä tiiviissä yhteydessä eri kohdissa mainittujen ilmastomuutoksen negatiivisten vaikutusten sekä muiden alueiden käyttöön kohdistuvien paineiden kanssa.

YK-liitto pitää hyvänä sitä, että strategia on sidottu Agenda 2030:n tavoitteisiin niin, että jokainen osio on liitetty niihin kestävän kehityksen tavoitteisiin, joita se erityisesti edistää. Agenda 2030:n läpileikkaavaa tavoitetta sukupuolten tasa-arvosta ja naisten ja tyttöjen oikeuksien edistämisestä ei kuitenkaan huomioida ja sen edistäminen tulee sisällyttää strategiaan.

Laukko Helena
Suomen YK-liitto